

Nationalbibliografi og netpublikationer

I forlængelse af debatten om dynamiske referenceværker i nationalbibliografien, en kommentar til Harald v. Hielmcrones artikel i sidste nummer af DF Revy.

Af Kirsten Waneck

Harald v. Hielmcrone repeterer Kulturarvudvalgets anbefaling af at alle værker på Internettet – ikke kun de dynamiske – skal registreres automatisk. Den anbefaling har DBC ved flere lejligheder udtrykt sin uenighed i, da anbefalingen er udtryk for en yderst forenklet måde at angribe problemerne omkring registrering af netpublikationer på.

Kirsten Waneck
Direktør, Datadivisionen
Dansk BiblioteksCenter as
kw@dbc.dk

Det er nu ikke den problemstilling, der er mit ærinde i denne kommentar. Det er derimod de synspunkter der gives udtryk for i artiklen med hensyn til definitionen på nationalbibliografien og dens formål.

Harald v. Hielmcrone skriver at det for pligtafleveringen og den dermed forbundne nationalbibliografiske registrering altid har været et grundlæggende princip at indsamlingen og procedureerne for den videre behandling af materialet, herunder registrering, er baseret på formelle kriterier. Hans følgeslutning er: Nationalbibliografisk selektion og registrering kan kun ske efter objektive principper, selektion og registrering af netpublikationer kan kun ske efter subjektive principper, altså kan der ikke ske nationalbibliografisk registrering af netpublikationer.

Det er rigtigt at udvælgelse til nationalbibliografien overvejende finder sted i henhold til objektive kriterier (fx sidetal i bøger, tilgængelighed gennem boghandelen...). Men der er også et nærliggende eksempel på at det ikke altid er tilfældet. Udvalget af de tidsskrifter og aviser, der indekseres til Dansk artikelindeks, sker ud fra andre kriterier. I Nationalbibliografiaftalen er fastlagt en ramme for hvor mange tidsskrifter og aviser der skal indekseres. Det betyder at ikke alle tidsskrifter og aviser kan indekseres, og der anlægges derfor subjektive vurderinger gående på relevans og kvalitet når der selekteres til Dansk artikelindeks. Det kan

naturligvis give anledning til debat, tænk blot tilbage på diskussionen om ophør af indeksering af de såkaldte provinsaviser til Dansk artikelindeks i slutningen af 1980'erne. På artikelområdet er der altså fastlagt en ramme for hvor omfattende man (Staten) ønsker at den nationalbibliografiske registrering skal være. En model som efter min opfattelse er relevant at se på i forhold til netområdet.

Det andet synspunkt Harald v. Hielmcrone fremfører, er at hvis der er behov for en selektion og registrering af dynamiske netpublikationer – hvad han ikke afviser – af hensyn til bibliotekernes daglige referencearbejde kan det ikke være en nationalbibliografisk opgave. Det må så være en "bibliotekskatalogiseringsopgave" som folkebibliotekerne kan anmode DBC om at løse mod betaling.

Man kan altid diskutere hvor grænsen mellem den statsfinansierede nationalbibliografi og den kommunalt finansierede bibliotekskatalogisering går. Men Harald v. Hielmcrone efterlader indtrykket af at nationalbibliografien alene udarbejdes med et historisk sigte, altså med formålet at sikre eftertiden adgang til kulturarven via den nationalbibliografiske registrering. Det er selvfølgelig et vigtigt formål for et lands nationalbibliografi. Men, som Dorte Nielsen og Inger Heyerdahl-Jensen også gør opmærksom på i deres artikel i DF Revy nr. 1, har nationalbibliografien også et nutidigt anvendelsesaspekt.

UNESCO og IFLA's rekommandationer for nationalbibliografier fra 1977 fastslår at nationalbibliografien, ud over den historiske funktion, har det praktiske formål at tilfredsstille nationens (nutidige) informationsbehov, at være værktøj for udvælgelse og anskaffelse af materiale, at være værktøj for litteratursøgning og at fungere som model for bibliotekernes katalogiseringer. De formål opfylder den nuværende danske nationalbibliografi på smukkeste vis.

IFLA's seneste rekommandationer for nationalbibliografier, Københavner rekommandationerne fra 1998, anbefaler at en nationalbibliografis dækning omfatter hele den nationale publicering, altså også publikationer på nettet. Biblioteksstyrelsen har netop nedsat en arbejdsgruppe som skal beskæftige sig med registrering og formidling af danske net-ressourcer. Arbejdsgruppens rapport vil indgå i fastlæggelsen af en strategi for den nationale registrering af net-ressourcer, og arbejdsgruppen vil blive efterfulgt af en arbejdsgruppe, som skal beskæftige sig dybere med implikationerne for den nationalbibliografiske registrering. Resultaterne af arbejdsgruppernes arbejde vil vise om Danmark fortsat vil leve op til de internationale rekommandationer for nationalbibliografier.